Dosarul nr. 4-222/2025
4-25010216-12-4-27012025

HOTĂRÎRE
în numele Legii

24 iulie 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani
Instanța compusă din:
Președintele şedinţei, judecătorul Tatiana Bivol
Grefier Veronica Gabor și Ecaterina Vitenco
Cu participarea:
Agentului constatator Ion Țîrca

Examinând, în ședință publică, cauza contravențională intentată în privința lui Sergiu Hamițchi, născut la *****, IDNP: *****, domiciliate în mun. Chișinău, com. *****, str. *****, *****, care se învinuiește de săvârșirea contravenției prevăzută de art.74 alin.(1) Cod contravențional,

c o n s t a t ă:

Potrivit procesului-verbal cu privire la constatarea faptei contravenționale nr.000034 din 21.01.2025, s-a stabilit, în perioada anului 2024, cet. Sergiu Hamițchi având calitatea de director al SRL Danstar Evolution, ca antreprenor, a executat lucrări de escavare și pavare pe str. București, 64, mun. Chișinău, scuarul LT Gheorghe Asachi, în lipsa actelor permissive în construcție, în zona de protecție a monumentului protejat de stat, înregistrat cu nr. 308 (nucleul istoric al Chișinăului) cu amplasamentrul cuprin între str. A. Mateevici – M. Viteazu – I. Zaikin – Albișoara – Kiev – Ismail – Ștefan cel Mare – Ciuflea, reprezentat prin trama stradală cu fondul construit, scuaruri și monumente păstrate în site, aprobat prin HP nr. 1531 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor.

Astfel, acțiunile cet. Sergiu Hamițchi au fost calificate de către agentul constatator în baza art.74 alin.(1) Cod contravențional, adică „*încălcarea regimului de protecţie şi de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, a patrimoniului arheologic sau a monumentelor de for public*”.

În conformitate cu art. 395 din Codul contravenţional, agentul constatator la 22.01.2025 a remis materialele în instanța de judecată în vederea examinării chestiunii privind tragerea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional la răspundere contravențională în condițiile art. 74 alin. (1) din Codul contravenţional, cu propunerea aplicării unei sancțiuni sub formă de amendă.

Agentul constatator Ion Țîrca a susținut procesul-verbal întocmit.

Făptuitorul Sergiu Hamițchi, fiind citat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată nu s-a prezentat, astfel prin prisma art. 455 alin. (3) din Codul contravențional, s-a dispuns examinarea cauzei în absenţa acestuia cu remiterea copiei de pe hotărâre.

Examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale aplicabile speței, instanța de judecată consideră necesar de a-l recunoaște vinovat pe Sergiu Hamițchi, de săvârșirea contravenției prevăzute la art.74 alin.(1) din Codul contravențional din următoarele considerente:

Potrivit art. 423^8 din Codul contravențional, *contravenţiile prevăzute la art.74 alin.(1), pentru bunurile de patrimoniu cultural – monumente de istorie şi cultură de categorie locală sau monumente de for public de categoria B, şi la art.74 alin.(2)–(5), pentru monumentele de for public de categoria B, se constată de către direcţiile/secţiile/serviciile cultură ale autorităţilor publice locale.*

Inițial instanța verifică legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerinţele prevăzute de lege sub sancţiunea nulităţii absolute, instanţa constată că dispoziţiile legale în materie au fost respectate.

Astfel, în temeiul art. 5 alin. (1) și (2) din Codul contravențional, *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională. Interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale sînt interzise*.

Conform prevederilor art. 10 din Codul contravențional, *constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională*.

Potrivit art. 458 alin. (1) din Codul contravenţional, *examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei. Potrivit reglementărilor în vigoare, stabilirea vinovăţiei unei persoane în comiterea unei fapte contravenţionale are loc în baza unor probe care urmează a fi colectate, administrate şi cercetate la faza stabilirii faptei contravenţionale*.

În conformitate cu art. 425 alin. (3) din Codul contravenţional, *aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluţioneze cauza contravenţională,*

potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege.

Totodată, în acord cu prevederile art. 425 alin.(1) din Codul contravenţional, *probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei*.

Conform alin. (5) din articolul menționat, *sunt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod*.

În acest context, în ședința de judecată s-a stabilit faptul că, Sergiu Hamițchi a încălcat regimul de protecție și folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, acțiune exprimată prin efectuarea unor lucrări de escavare și pavare pe str. București, 64, mun. Chișinău, scuarul LT Gheorghe Asachi, în lipsa actelor permisive în construcție, în zona de protecție a monumentului protejat de stat, înregistrat cu nr. 308 (nucleul istoric al Chișinăului), circumstanțe constatate în urma unui control efectuat de către agentul constatator din cadrul Agenției de inspectare și restaurare a monumentelor din RM, în persoana lui Pîrcălab Ghenadie.

Prevederile art. 74 alin.(1) din Codul contravențional, dictează „*încălcarea regimului de protecţie şi de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, a patrimoniului arheologic sau a monumentelor de for public*”.

Astfel, instanța constată faptul că, potrivit pct. 308 din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, este vizat și spațiul de raport situat în nucleul istoric al Chișinăului cu amplasamentrul cuprins între str. A. Mateevici – M. Viteazu – I. Zaikin – Albișoara – Kiev – Ismail – Ștefan cel Mare – Ciuflea.

Reține instanța de judecată că potrivit art. 1 alin. (1)-(4) din Legea nr. 1530 din 22.06.1993 modificată prin LP132 din 26.05.23, MO186-189/08.06.23 art.319; în vigoare 08.06.23, *monumente sunt orice bunuri imobile de patrimoniu cultural (în continuare – monumente), care reprezintă mărturii ale evoluţiei civilizaţiilor de pe teritoriul Republicii Moldova, precum şi ale dezvoltării spirituale, politice, economice şi sociale a acesteia, şi care sunt înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (în continuare – Registrul monumentelor) şi în registrele monumentelor de importanţă locală. Toate monumentele situate pe teritoriul Republicii Moldova fac parte din patrimoniul ei cultural şi se află sub protecţia statului. Monumente care fac parte din patrimoniul cultural sunt considerate: a) operele de arhitectură, sculptură monumentală, elementele sau structurile cu caracter arheologic, inscripţii, grote şi grupuri de elemente care au valoare naţională sau internaţională din punct de vedere istoric, artistic sau ştiinţific; b) ansamblurile: grupuri de construcţii izolate sau grupate, inclusiv zone*

construite, care, datorită arhitecturii, unităţii şi integrităţii lor în peisaj, au valoare naţională sau internaţională din punct de vedere istoric, urbanistic, artistic sau ştiinţific; c) siturile: lucrări ale omului sau opere rezultate din conjugarea acţiunilor omului şi naturii, precum şi zonele incluzând terenurile arheologice care au valoare naţională sau internaţională din punct de vedere istoric, urbanistic, estetic, etnografic sau antropologic. Ocrotirea monumentelor, indiferent de regimul lor de proprietate, reprezintă o activitate de interes public.

Potrivit art. 2 alin. (6) al aceleia Legi, *monumente pot fi bunurile imobile ce s-au păstrat bine în întregime, în stare fragmentară ori în stare de ruină*.

În aceiași ordine de idei, art. 13 prevede faptul că, *în vederea menţinerii autenticităţi şi a integrităţii monumentelor, deţinătorii lor, cu orice titlu juridic, sunt obligați să ia măsuri ce asigură protecția și paza monumentelor, să avizeze la autoritatea competentă documentaţiile de proiect de intervenţie la monumente, să nu admită demolarea, mutilarea, deteriorarea, neîntreținerea sau abandonarea acestora*.

Totodată, art. 24 indică faptul că, *lucrările de conservare şi restaurare se execută conform normelor şi prescripţiilor adoptate de Ministerul Culturii*.

Astfel, examinând înscrisurile anexate la materialele cauzei contravenționale dar și declarațiile făptuitorului, instanța constată faptul că Sergiu Hamițchi a comis fapta prevăzută de art. 74 alin. (1) din Codul contravențional, vinovăția acestuia fiind pe deplin probată.

Totodată, faptul încălcării regimului de protecție și folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, acțiune exprimată prin intervenții de construcție la imobilul amplasat pe str. București, 64 din mun. Chișinău, este fundamentat și prin planșele fotografice anexate la materialele cauzei contravenționale. Veridicitatea fotografiilor în cauză nefiind contestate de făptuitor.

Luate în cumul probele anexate la materialele cauzei, instanța le apreciază ca fiind suficiente pentru soluționarea cauzei contravenționale.

Potrivit alin. 2) al art. 30 Cod Contravențional, *termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este 18 luni.*

Potrivit alin. 5) al art. 30 Cod Contravențional, *termenul de prescripție curge de la data săvîrşirii contravenției.*

În conformitate cu art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, *procesul contravenţional pornit încetează dacă se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 3 alin. (3), art. 4 alin. (3), art.20-31.*

La caz, instanța de judecată atestă că,

Astfel, instanța de judecată constată că, potrivit procesului-verbal cu privire la constatarea faptei contravenționale nr.000034 din 21.01.2025, Sergiu Hamițchi a comis contravenția în perioada anului 2024.

In circumstanțele date, instanța reține că, din momentul comiterii de către Sergiu Hamițchi a contravenției prevăzute de art. 74 alin. (1) Cod contravențional, au trecut mai mult de 18 luni.

Reieşind din cele examinate, instanţa ajunge la concluzia de a înceta procesul contravențional pornit în privința lui Sergiu Hamițchi în baza art. 74 alin. (1) Cod contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

În baza celor expuse, și în conformitate cu prevederile art.460-462 Cod contravențional, instanța de judecată-,

h o t ă r ă ș t e:

Sergiu Hamițchi*, născut la *****, IDNP: *****, domiciliate în mun. Chișinău, com. *****, str. *****, ******, se recunoaşte vinovat în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 74 alin. (1) Cod contravențional**.**

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui Sergiu Hamițchi în baza art. 74 alin. (1) Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Hotărârea cu drept de atac, în ordine recurs, la Curtea de Apel Centru, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Preşedintele şedinţei,
judecător Tatiana Bivol